

9/11

*i*rizpena

GAZTERIAREN EUSKAL LEGEAREN
Aurreproiektuari buruzkoa

Bilbon, 2011ko apirilaren 6an

CES
EGAB

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzardea

*i*rizpena 9/11

I. AURREKARIAK

2011ko martxoaren 11n, Kultura Sailaren idazkia sartu zen Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetako Batzordean, Gazteriaren Euskal Legeari buruzko Aurreproiektuaren gaineko txostena eskatzeko, Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen ekainaren 27ko 9/1997 Legearen 3.1.a) artikuluan xedatu denarekin bat etorritz.

Legegintza ekimen honen xedea da *“herri administrazioek gazteria politika osoa bultzatzeko eskumenak eta funtzioak bideratu beharrari erantzutea”*. *Politika horrek, alde batetik, gazteen autonomia emantzipazioa eta gizarteratzea ahalbidetzeko neurriak hartzen ditu, gazteriako zeharkako politikak planifikatuz, burutuz eta ebaluatuz. Bestetik, gazteak sustatzen ditu gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoen bidez, hori guztia gazteen partaidetza errazten duten prozesuak eta bideak erabiliz, betiere gazteek herritar gisa dituzten eskubideak eta askatasuna erabiltzea erraztu eta babesteko xedearekin”*.

Berehala bidali zitzairen Batzordeko osoko bilkurako kide guztiei dokumentuaren kopia, haien proposamenak eta iritzia bidaltzeko eta horien berri emateko Lan Batzordeari, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen Funtzionamendu Arautegian ezarritakoarekin bat etorritz. 2011ko apirilaren 1ean, Gizarte Garapeneko Batzordea batu da, eta hartutako erabakiak abiapuntu hartuta, Irizpen Proiektua egin da. Apirilaren 6an ospatutako Osoko Bilkuran aho batez onartzen da.

II. EDUKIA

Gazteriaren Euskal Legearen Aurreproiektuak hauexek ditu: zioen azalpena, bost titulutan bildutako 62 artikulua, lau xedapen gehigarri, hiru iragankor, indargabetzaile bat eta bi azkenak. Hona hemen edukiaren laburpena.

Zioen azalpena

AEko gazteria politika errepasatuz ikus daitekeenez, 80eko hamarkadara arte, aurreikusteko modukotzat jo zitekeen gazteen ibilbidea, hots, heziketako etaparen ondotik, ia zuzenean izaten zen laneratzea, lanbide karrera sortzea ahalbidetzen zuten kontratu egonkorrekin. Ondorioz, egingarria zen etxebizitza eskuratzea eta, hala zenean, bizikidetzaren egonkorra aukeratzea maitasun loturak ziren pertsonarekin.

Azken urteetan gizartean izan diren aldaketa sakonek, hala nola langabeziak, behin-behineko lanak edo ordainsari txikiak, ziurgabetasunaren edo arriskuaren gizarte deritzona sorrarazi dute. Atzerapen nabarmena izan da familiako emantzipaziorako adinean, etxebizitza independentea eskuratzean eta bikoteak sortzean eta finkatzean. Gaur egun, gazteen egoera berriaz hitz egin dezakegu; izan ere, horren ezaugarri nagusiak dira lanbide trantsizioen konplexutasun handiagoa, famili emantzipazioa atzeratzea eta, azken finean, gaztaroa luzatzea, non lehenago hasi eta geroago bukatzen den heldutasunera iristeko trantsizioa.

Gazteen behin-behinekotasun egoera eta gizartean egiazko protagonismoa duen belaunaldi bat eratzeko zailtasunak ikusita, azken urteotan buruturiko ikuspegi aldaketa nagusitu behar da, eta horren arabera, aisialdi eta zerbitzuen eskaintza ezin izan daiteke gazteen gizarte egoerari eman beharreko erantzun bakarra, ezta erantzuna nagusia ere. Beraz, gazteria politika orokorrak planteatzea da xedea, gazteei eragiten dieten arazoei aurre egin ahal izateko. Gizartean izango diren aurreikusteko moduko aldaketak ikusita, gazteak egoera berrietara egokituz joango dira. Gazteria politika osoaren kontzeptua abiapuntu hartuta, soilik kulturalista den ikuspegia gainditu ahal izango da, aisialdia ardatz hartuta, zeren eta aintzat hartzen baitira berdintasun eta emantzipazio ekimenak sustatzeko ekintza estrategia orokorrak (gazte planen bidez bultzatu izan diren bezala) nahiz zuzenean gazteria sustatzen duten eremuak.

Horregatik guztiagatik, Gazteriaren Euskal Legeak herri administrazioen eskumenak eta funtzioak bideratu beharri erantzuten dio gazteria politika osoa bultzatzeko. Politika horrek, alde batetik, gazteek gizartean du-

ten autonomia, emantzipazioa eta gizarteratzea ahalbidetzeko neurriak biltzen ditu, gazteriako zeharkako politikak planifikatuz, betearaziz eta ebaluatuz, eta bestetik, gazteak sustatzea gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoaren bidez. Hori guztia gazteek partaidetza bideratzeko prozesuak eta bideak erabiliz, betiere gazteek herritar gisa dituzten eskubideen eta askatasunen erabilera babesteko eta errazteko.

Azken urteotan gazteria politika kontzeptua zabaltzearekin bat etorritik, Gazteriaren Euskal Legearen hiru helburu nagusi definitu dira. Lehenik eta behin, gazteen autonomia eta emantzipazioa erraztea, zeharkako politikak eta sailen eta erakundeen arteko koordinazioa finkatuz; bigarrenik, beren beregi gazteak sustatzeko zerbitzuen eta ekipamenduen gutxienezko kalitatea bermatzea; eta gainera, euskal gazteek parte hartzeko eta solaskidetzarako bideak zabaltzea, toki mailan ere bide egonkorak sortuz. Era berean, elkarteetako gazteei eta elkarteetan ez daudenei tokia emango zaie.

Ilido horretan, Gazteriaren Euskal Legea sortu da, eta horren xedea da egonkortasunez eta jarraitasunez erraztea haurrak, nerabeak eta gazteak garatzea eta haurtzarora, nerabearora eta gaztarora gozatzea, bi dimentsioetan: alde batetik, berez esanahia eta balioa duen bizitzako etapa baten gisa, non pertsona bere bizitzaren protagonista den, herritar eskubideen jabea eta gizartearen ezinbesteko zatia. Bestetik, norberaren gaitasunak eta gizarte loturak ikasteko eta indartzeko eta heldutasunera iristeko etapa da, eta horren bidez, emantzipaziorako pixkanakako prozesua ahalbidetzen da, hots, heldutasunera iristeko trantsizio arrakastatsua eta poztasunez betea: erabakiak hartzeko eta bizitzako proiektu pertsonalean praktikan jartzeko autonomia lortzen deneko etapa.

Halaber, Gazteriaren Euskal Erakundea sortzea ezarri du Legeak, Lehendakartzari atxikiriko erakunde autonomoa. Jarduteko autonomia izanik, legeak proposatzen dituen helburuak lortzea ahalbidetuko du, baita koordinazio egokia izatea ere, gazteei eragiten dieten neurrien zeharkakotasuna ziurtatuz eta.

Aurretiko titulua (1-5 art.)

Titulu honetan, lehenik eta behin, Legearen helburua eta xedea aurkeztuko dira, hots, *“gazteria politika Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan garatzeko arau eta eskumenen esparrua ezartzea, gazteriaren euskal sistema arautuz”* eta *“gazteek herritar gisa dituzten eskubideen erabilera babestea eta erraztea, gizartearen garapen politikoa, soziala, ekonomikoa, iraunkorra eta kultura garatzeko partaidetza sustatzea eta gazteen autonomia eta emantzipazioa ahalbidetzeko baldintzak sortzea, haurtzaroan hasitako etenik gabeko prozesu baten bukaera gisa”* hurrenez hurren.

9/11*i*

Jarraian, hainbat definizio azalduko dira: gazteria politika, gazteen sustapena, zeharkako politika, gazteriaren arloa, emantzipazioa, Legearen ondorioetarako zeri deritzon gazte eta, azkenik, zer den gazteen partaidetza. Ildo horretan, bidezkoa da nabarmentzea 12 eta 30 urte bitarteko pertsona orori deritzola “gazte”, bi adin horiek barne, betiere haien izaera edo helburuak direla-eta, programa eta jarduketa jakin batzuetan beste adin muga batzuk ezartzeari kalterik egin gabe, eta honela definitzen da Gazteria Politika: *“gazteek haien bizitzako hainbat eremutan dituzten beharrei erantzuna emateko eragileen jarduketa guztiak, baita haurrei eta nerabeei laguntza ematekoak ere aisialdia erabiltzeari eta sustapenaren eremuari dagokienez”*.

Hona hemen Gazteria Politikaren printzipio gidariak: arreta osoa, zeharkakotasuna eta lurraldetasuna, eta ondoren, printzipio orokor hauek emango dira:

- a) Aukera-berdintasuna gazte guztientzat
- b) Unibertsaltasuna eta aniztasuna eta ezberdintasuna errespetatzea
- c) Gazteen ikuspegia txertatzea euskal administrazioen politika eta ekintza guztietan
- d) Ekintza positiboa, hots, adinaren ziozko ezberdintasunak desagerrarazteko edo murrizteko berariazko eta aldi baterako neurriak hartzea
- e) Adinaren araberako rolak eta estereotipoak desagerraraztea, ezberdintasun edo diskriminazio egoerak eragin baititzaizkete

- f) Euskal administrazio publiko guztien lankidetzeta eta koordinazioa gazteria politiken garapenean
- g) Erantzukizun publikoa gazteria politiken garapenean
- h) Plangintza eta ebaluazioa antolamendu eremu egokituaren eta egonkorren bidez
- i) Hurbiltasuna jarduerak eta zerbitzuak ematean eta ekipamenduak hornitzean
- j) Gazteen partaidetza demokratikoa solaskidetzeta eta lankidetzeta eremuetan, gazteen elkarten eta ekimenen laguntzarekin betiere
- k) Balio demokratikoak sustatzea, bizikidetzeta, askatasuna, berdintasuna, tolerantzia, elkartasuna, iraunkortasuna eta bakearen eta giza eskubideen defentsa indartzeko
- l) Gazteei etengabe ematea informazioa haiei eragiten dieten politikei eta jarduketei buruz
- m) Kalitatea, berrikuntza eta gizarte ikaskuntza. Era berean saiakuntza eta negoziazioa sustatzea gazteria politiken eremuan
- n) Euskararen erabileraren normalizazioa bultzatzea gazteen artean
- o) Kulturartekotasuna, beste hizkuntza batzuen ikaskuntza bereziki sustatuz herrialde eta kultura ezberdineko gazteen arteko komunikazio tresna diren aldetik

I. Titulua. EAEko herri administrazioen eskumenak eta funtzioak (6-9. art.)

Ondoko artikuluetan, EAEko herri administrazioen mailen artean dagoen eskumen banaketa aztertuko da. Hala, lehenik eta behin, honako eskumen hauek esleitu zaizkio EAEko Administrazio Orokorrari (Eusko Jaur-larritza)

- a) Gazteria politikaren plangintza orokorra eta horren funtsezko jarraibideak eta arauak sortzea
- b) Gazteriako Estatistika Adierazleen Sistema planifikatzea, diseinatzea, egitea eta mantentzea

- c) Gazteriako Euskal Sistemaren koordinazioa bultzatzea, gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamenduen garapen orekatua bermatzeko EAEko lurralde osoan
- d) Gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoak sortzea, mantentzea eta kudeatzea, baita nazioarteko jarduerak eta programak sustatzea ere
- e) Gazteentzako mugikortasuna eta turismoa sustatzea EAE barruan eta kanpoan
- f) Gazteen egoerari buruzko azterlanak eta ikerketak egitea
- g) Gazteen arloko arretaren, berrikuntzaren eta ikerketaren kalitatearen hobekuntza sustatzea
- h) Gazteen gizarte ekintza, elkarte-sarea, boluntarioak eta gizarte partaidetza sustatzea
- i) Gazteek nazioarteko foroetan duten partaidetza soziala eta instituzionala sustatzea
- j) EAEko gazteentzat lurraldez gaindiko edo nazioarteko esparruan jarduketa espezifikoak egiten dituzten erakunde publiko eta pribatuentzako diru-laguntzak ematea, baita nazioarteko programetan sartzeko gazteentzako diru-laguntzak ematea ere
- k) Kolaborazio eta lankidetzaren bide eta harremanak ezartzea gazteriaren arloan lurraldez gaindiko elkarteekin eta gizarte ekimenarekin, baita EAEko beste erakundeekin, beste autonomia erkidegoetako, Estatu eta nazioarteko beste batzuekin ere
- l) Pertsona fisiko eta juridiko publikoak edo pribatuak gazteriaren arloko zerbitzuak emateko aintzatespenari aplikatu beharreko gutxieneko beharkizunak eta baldintzak ezartzea
- m) Gazteentzako zerbitzu eta ekipamendu espezifikoak antolatzea, zerbitzuak eta ekipamenduak ireki, aldatu, funtzionatu eta ixteko baldintzak arautuz, pertsonala trebatuz eta aintzatespen, hitzartze eta ikuskatze arauak ezarriz, goren ikuskaritza barne dela
- n) Gazteen trebakuntzaren arloko titulazioak ematea eta homologatzea
- o) Gazteen Zerbitzu eta Ekipamenduen Erregistro Orokorra sortzea, erregulatzea eta mantentzea

- p) Gazteen elkarteen eta gazteei zerbitzuak ematen dizkieten entitateen zentsua sortzea, erregulatzea eta mantentzea
- q) Entitate publikoak eta pribatuak ikuskatzea eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren zuzeneko ekintzaren eskumenarekin lotutako zigor-ahalmena erabiltzea, lege honetan eta hura garatzen duten gainerako arauetan ezarritakoaren arabera
- r) Gazteriaren Euskal Sistema aurkeztea EAE barruan eta kanpoan eta Euskal Autonomia Erkidegoaren Estatuak, Lege honek eta hura garatzeko araudiak eratzikitzen dizkien beste funtzio guztiak

Bestalde, funtzio hauek dagozkie foru aldundiei:

- a) Gazteriaren politika planifikatzea, jarraitzea eta ebaluatzea lurralde esparruan, Euskal Autonomia Erkidegoko gazteriaren arloko plan orokorraren eremuan
  - b) Gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoak sortzea, mantentzea eta kudeatzea, baldin eta horren kudeaketa ez bazaio eratziki Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrari Lege honetan eta hura garatzen duten gainerako arauetan
  - c) Gazteriaren arloko egiturak, programak eta prozedurak egokitzea eta sortzea haren lurralde esparruaren barruan, baita gazteriako zeharkako politikaren sailen arteko koordinazioa ere erakundearen barruan
  - d) Jarduteko lurralde eremuko prestazioei eta zerbitzuei buruzko informazio eguneratua ematea, Gazteriako Euskal Sistemaren integraturiko datuen ezaugarriei egokituta
  - e) Parte hartzeko bideak ezartzea gizarte ekimenarekin eta lurralde erakundeekin, baita gazteek eta gazteen elkarteek beren lurralde eremuan duten parte-hartzea bultzatzea ere
  - f) Zigor-ahalmena erabiltzea haren eskumenaren barruan, Lege honetan eta hura garatzen duten gainerako arauetan ezarritakoaren arabera
- Azkenik, funtzio hauek eratziki zaizkie udalei:

- a) Gazteriaren politika planifikatzea, jarraitzea eta ebaluatzea bere lurralde esparruan, Euskal Autonomia Erkidegoko gazteriaren arloko plan

orokorraren eremuan, Gazteriaren Euskal Sistemaren ezarritakoarekin bat etorritik.

- b) Gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoak sortzea, mantentzea eta kudeatzea, baldin eta horien kudeaketa ez baizaio eratziki Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrari Lege honetan eta hura garatzen duten gainerako arauetan.
- c) Gazteriaren arloko egiturak, programak eta prozedurak egokitzea eta sortzea haren lurralde esparruaren barruan, baita gazteriako zeharkako politikaren sailen arteko koordinazioa ere erakundearen barruan
- d) Jarduteko lurralde eremuko prestazioei eta zerbitzuei buruzko informazio eguneratua ematea, Gazteriako Euskal Sistemaren integraturiko datuen ezaugarriari eta arauz definituriko aldizkakotasunari egokituta.
- e) Parte hartzeko bideak ezartzea gizarte ekimenarekin eta gazteek eta gazteen elkarteek tokiko eremuan duten parte-hartzea bultzatzea.
- f) Gazteentzako diren eta Lege honetan eta hura garatzen duten gainerako arauetan definituriko haren eskumeneko zerbitzuak eta ekipamenduak ikuskatzea eta kontrolatzea
- g) Zigor-ahalmena erabiltzea haren eskumenaren barruan, Lege honetan eta hura garatzen duten gainerako arauetan ezarritakoaren arabera.

II. Titulua. Gazteria Politika garatzeko tresnak eta neurriak (10-26. art.)

Lehenik eta behin, Gazteriako Euskal Sistemaren gaineko gaiak arautzen dira. Honelaxe definitzen da sistema hori: “erantzukizun publikoko eta gizarte partaidetzako jarduketek eta egituren multzo artikulatua eta egonkorra, zeharkako jarduketek eta gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoek osatua”. Hauexek dira sistemaren xedek: gazteen beharrak antzematea, gazteak herritar oso bihurtzea, gazteen autonomia eta emantzipazioa bultzatzea eta horien bizi-kalitatea hobetzea eta, azkenik, haurrak eta gazteak eta horien gizarte eta kultur garapena sustatzea.

Gazteriako zeharkako politikak eta Gazteriako Euskal Sistemaren barruko gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoak toki, foru eta autonomia mailan egituratuko dira, eta Euskadiko Gazteriaren arloko Erakunde-arteko Koordinazio Organoaren bidez koordinatuko dira.

Gazteriako Euskal Sistemaren jarduketa-arloak honela banatzen dira: zuzeneko eskaintza (informazioa, hezkuntza aisia, adierazpen eta partaidetzarako bideak, laguntza, mugikortasuna eta ostatua) eta eragile eta entitateentzako laguntza zerbitzuak (politikak bultzatzea eta koordinatzea, azterlanak eta dokumentazioa, trebakuntza, aholkularitza eta baliabideen transferentzia). Zerbitzuen Katalogo batean jasoko dira horiek jarduketa guztiak, eta xehetasunak arauetan garatuko dira.

Bestalde, Gazteen Zerbitzu eta Ekipamenduen Erregistroa sortu da, non zerbitzu eta ekipamendu publiko oro inskribatuko den aintzatespena lortutakoan arau honek dakarrenaren arabera. Ondoren, gazteentzako jarduera zeri deritzon definituko da. Gazteek taldeka parte hartzen duten gazteentzako jarduerak izango dira, hain zuzen hezkuntza xedea edo aisialdia modu antolatuan gozatzeko jarduerak, betiere familiakoak edo eskolakoak ez badira. Jarraian, gazteen heziketaren arloko titulazioak eta gazteentzako txartelak emateari dagozkion gaiak arautuko dira, talde horren arteko zenbait abantaila sustatzeko.

Ondoren, gazteriaren arloko zeharkako politika bultzatzeko tresnak eta neurriak arautzen ditu Legeak. Horretarako, esaten denez, EAEko herri administrazioek oso kontuan izan beharko dute gazteen autonomia eta emantzipazioa errazteko helburua, arauak, planak eta programak egiteko eta aplikatzeko, baita diru-laguntzen programetan eta gazteengan zuzeneko eragina duten administrazio-egintzetan ere.

Gobernu Kontseiluak onetsi beharreko xedapen orokor bat edo Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko plan bat egitean, hain zuzen ere gazteengan zuzeneko eragina duten xedapen edo planean, gazteen autonomia eta emantzipazioa errazteko helburuaren inguruan izan litezkeen ondorio positiboak edo negatiboak aztertu beharko ditu organo sustatzaileak. Frogapen edo azalpen oroitidazkian sartuko da azterketa hori.

Gainera, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrek gazteen arloko plan orokor bat onetsiko du, eta bertan bilduko dira, koordinatuta eta orokorrean, EAEko herri administrazioek arlo horretan duten jarduera orientatua behar duten jarduketa-ildoak eta jarraibideak, eta horien berri emango dio Eusko Legebiltzarrari. enplegua eta sartzeko bermeak, hezkuntza, etxebizitza, gizarte zerbitzuak, kultura, kirola, aisia eta aisialdia, osasuna eta prebentzioa, ingurumena, kontsumoa, informazioaren gizartea, boluntariora, landa eta itsas ingurumena, lurralde oreka, mugikortasuna, bizikidetzak eta kanpoko euskal etxeetako gazteak.

9/11 *i*

Plan orokorreko jarduketa-ildo eta jarraibide horiek garatzeko, Euskal Autonomia Erkidegoko herri administrazio bakoitzak gaztearen arloko plangintza egokia bermatuko du bere lurralde eremuan, legegintzaldi bakoitzerako, eta arazuz ezarritako irizpideen arabera ebaluatuko du. Era berean, autonomia, foru eta tokiko administrazioetako sail bakoitzak, banaka edo mankomunitatean bilduta, bere jarduketa programak egingo ditu urtero, eta neurri bakoitza betearazteko diru baliabideak zehaztuko ditu; izan ere, aurreko artikuluetan ezarritako plangintza garatzeko, urtero programatzen dira neurriok. Aurrekontuko ekitaldi bakoitza amaitutakoan, arazuz ezarritako irizpideen arabera ebaluatuko ditu sail bakoitzak.

III. Titulua. Gazteen partaidetza eta gizarte ekimena (27-34. art.)

Euskal administrazio publikoek gazteen partaidetza sustatu behar dute zentzurik zabalenean, eta horretarako, gazteria politikak planifikatu, abiarazi, jarraitu eta ebaluatzeko prozesu irekiak martxan jartzea bermatuko dute, non gazteen iritzia kontuan hartuko diren. Gainera, informazioaren eta komunikazioaren teknologiaren erabilera sustatuko dute, gazteen partaidetza eta informazioa bideratzeko, eta herritarren sare informatikoak garatuko dituzte, zerbitzuetako arduradunekin batera jarduteko, baita gazteen arloko gaiei buruzko eztabaidetan parte hartzea eta ekarpenak egitea ere.

Halaber, herri administrazioek gizarte ekimenarekiko lankidetzak formulak ezarri ahal izango dituzte, gazteentzako jarduerak, zerbitzuak eta eki-

pamenduak emateko haiei ez dagozkien bitartekoak erabiliz. Herri administrazio egokiak onartu behar ditu zerbitzu eta ekipamendu horiek akordioa ezarri baino lehen, betiere Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko gazteriaren arloan eskumena duen sailari aintzatesitako ikuskapen-lanei kalterik egin gabe.

Bestalde, ezarritakoaren arabera, herri administrazioek gazteen boluntarioritza sustatu eta erraztuko dute. Honi deritzo boluntarioritza: *“gizartearen edo pertsonaren aldeko konpromisoa dakarten eta gazteek elkertasunez eta eurek hala nahita eta askatasunez egiten dituzten interes orokorreko jardueren multzoa, garapenerako lankidetzaren, gizartearen eta kulturaren esparruan, ingurumena babestearen esparruan edo antzeko beste edozein esparrutan. Hala ere, ez dago lan, funtzionario edo merkataritzaren erlazioerik edo betebeharrak pertsonal edo juridikorik irabazteko asmorik gabeko erakundearen bitartez, programa edo proiektu zehatzaren arabera eta ordainsaririk gabe”*. Halaber, nazioarteko lankidetzaren sustatuko da gazteriaren arloan.

9/11

IV. Titulua. Administrazio antolaketa (35-45. art.)

Lehenik eta behin, Euskadiko Gazteriaren arloko Erakunde-arteko Koordinazio Organoa sortu da, euskal administrazio publikoetan gazteria politika integrala bultzatzeko, hots, gazteriaren arloko eta gazteen sustapenerako politiken zeharkako politika, gazteek parte hartzeko Lege horretan ezarritako bideak barne direla.

Halaber, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko Gazteriako Sail-arteko Batzordea sortu da, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko sailtako gazteriaren arloko jarduketaren garapena eta benetako aplikazioa bermatzeko koordinazio organoa gisa eta, aldi berean, jarduketok bultzatzeko organo gisa.

Hirugarrenik, Gobernuaren Lehendakariari atxikiriko Gazteriaren Euskal Erakundeak sortu da, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko gazteria politika planifikatzeko, koordinatzeko, kudeatzeko eta betearazteko. Administrazio organo autonomoa da, nortasun juridiko propioa eta bere helburuak betetzeko ahalmena duena. Gainera, Lege

honetan eta hura garatzeko xedapenetan eta Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Orokorreko Printzipio Antolatzaileen Legeetan, Euskadiko Aurrekontuen Araubideko arauetan eta Autonomia Erkidegoko izakin instituzionalei aplikatu beharreko gainerako legerian xedatu dena bete beharko du. Kontseilu Artezkarria eta Erakundeko zuzendari nagusia dira haren gobernu organoak.

V. Titulua. Ikuskapena eta zigor-araubidea (46- 62. art.)

9/11*i*
Euskal administrazio publiko bakoitzari dagokio ikuskatzeko administrazio ahalmena, haren lurralde esparruan. Ahalmen horren barruan, gazteriaren arloko lege xedapenak zaintzeko, kontrolatzeko eta betetzen direla egiaztatzeko eginkizunak erabiltzea sartzen da. Lege honen ondorioetarako, agintaritzaren agentetzat hartuko da administrazio bakoitzean ikuskaritza lana betetzen duen pertsonala eta, hala denez, indarreko araudian ezarritako babesa eta eratzikipenak izango ditu.

Halaber, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrari dagokio gorengo ikuskapena egitea gazteentzako jarduera, zerbitzu eta ekipamendu espezifikoaren arloan, zetarako-eta gazteek herritar gisa dituzten eskubideak egiaz erabiltzen dituztela eta lege honetan emandako printzipio orokorrak bermatzeko, baita ordenamendu juridiko aplikagarria betetzeko ere.

Gazteentzako jardueren, zerbitzuen eta ekipamenduen arduradunek eta horien ordezkariak eta langileak nahitaez erraztu beharko dituzte ikuskapen lanak, eta ikuskariek ahalmena dute lege honen xedapenen menpeko jarduera, zerbitzu eta ekipamendu guztietan sartzeko, askatasunez, edozein unetan eta euren burua identifikatu ondoren eta aurretik jakinarazpenik egin gabe.

Baldin eta ikuskaritzaren bidez erabiltzaileentzako berehalako kalte larria izan daitekeela ikusten bada, bat-bateko inguruabarregatik edo ezinbesteko kausengatik edo indarreko araudia larriki ez betetzeagatik, kautelazko zenbait neurri erabaki ditzake arloan eskumena duen orga-

noak zioak izango dituen ebazpenaren bidez, betiere proportzionaltasun irizpideei jarraituz erabakiak hartzean.

Bestalde, Lege hau dela bide eginiko arau-hausteen administrazio erantzukizuna egotziko zaio titulu honetako arau-hauste tipifikatua egiten duen pertsona fisikoari edo juridikoari, gerta litezkeen erantzukizun zibilei eta penalei eta bestelakoei kalterik egin gabe. Jarraian, arau-hausteen multzoa aipatuko da banan-banan. Honelaxe banatzen dira: arau-haustea arinak, larriak eta oso larriak. Ondoren, zehapenak tipifikatuko dira. Edozelan ere, Herri Administrazioen Araubide Juridiko eta Administrazio Prozedura Erkidearen azaroaren 26ko 30/1992 Legean eta Euskal Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioen Zigor-ahalmenari buruzko otsailaren 20ko 2/1998 Legean ezarritako printzipioei egokituko zaie zigor-prozedura.

III. OHARBIDEAK

Oharbide orokorrak

Lehenik eta behin, gazteen lan egoera zaila eta gizartean egiazko protagonismoa duen belaunaldi bat eratzeko dituzten zailtasunak ikusita, azken urteetan gauzatzen ari den ikuspegi aldaketa finkatzea proposatzen du Lege berriak. Horren arabera, aisialdiaren eta zerbitzuen eskaintza ezin izan daiteke erantzun bakarra gazteen gizarte errealitateari begira. Beraz, gazteriaren politika orokorrak sortzea du xede, gazteei eragiten dieten arazoei aurre egitea ahalbidetzeko, gazteengan eragina duten arau sorta zabala argituz. Ildo horretan, positibotzat jotzen dugu ekimena, baina zenbait unetan gehiegizko esku-hartzea proposatzen dela deritzogu.

Gazteria politika kontzeptua handitzearekin bat etorritik, hiru helburu nagusi definitu dira. Lehena "*Gazteen autonomia eta emantzipazioa erraztea, zeharkako politikak finkatuz eta sailen eta erakundeen arteko koordinazioaren bidez*". Gure ustez, oso ondo dago mugatuta artikuluetan.

Bigarren helburua ere ondo agerrarazi da II. Tituluan, hau da, *“gutxieneko kalitatea bermatzea gazteak sustatzeko beren beregi erabilitako zerbitzuak eta ekipamenduak ematean”*. Berrikuntza bat dakar: Gazteriaren Euskal Sistema sortzea. Hala ere, nahi hori beteko da tresna eta neurri egokiak betetzeko eta praktikan jartzeko erabiliko diren funtsen arabera. Bigarren helburu horretan, bestalde, gazteria politiketako profesionalei buruzko 14. artikulua errotulua eta edukia, gure ustez, oso urruti dago gazteen elkarten ezaugarri nagusia izan den “boluntarioa” eta “autonomia” izaeratik.

Gazteriaren Euskal Legearen hirugarren helburuak, berriz, hauxe dio: “euskal gazteek parte hartzeko eta solaskidetzarako bideak handitzea, bide egonkorrak erabiliz”. Gure ustez, ez da betetzen, zeren ez baitira bide horiek zehazten. Izan ere, 5. artikuluko j) idatz-zatian aipatzen den “Gazteen partaidetza demokratikoa” printzipio orokorra ez da agerrarazi Legearen artikuluetan.

Gainera, harrigarri iruditzen zaigu maiatzaren 27ko 6/1986 Legea dela bide sortutako Euskadiko Gazteen Kontseiluari buruzko aipamenik ez egitea; izan ere, azken urteotan, beste lurralde maila batzuetan dauden beste kontseilu batzuekin batera, gazteriaren arloan jarduteko ezinbesteko elkarte sarea osatu du.

Hori dela-eta, are harrigarriagoa da gazteen partaidetzari eta gizarte ekimenari buruzko III. Tituluan aipamen hau besterik ez egitea 28. artikuluan funtzionamenduaren inguruan: *“gazteen edozein kontseilu, egitura edo parte hartzeko gune..., baina, esku-hartze handiagoa edukitzeko administrazioaren ikuspegia izanik, beste organo bat gehiago sortzen da, ordea –Gazteriaren Euskal Erakundea-, “Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko gazteria politika planifikatzeko, koordinatzeko eta betearazteko” (39. art.), hori bai, haren Kontseilu Artezkarian, “Euskadiko Gazteen Kontseiluko ordezkari bat izango da organo horretan” (42. 2 d) artikulua).*

Hori guztia esanda, gure kezka azaldu nahi izan dugu ez delako aintzat hartu Legean Euskadiko Gazteen Kontseilua, ez delako aintzatetsi 25

urte horretan euskal gazteriaren zerbitzura eginiko lana eta gazteek haiei zuzenean dagokien arau batean parte hartzeko bide egonkorak falta direlako.

Oharbide orokorrok amaituta, honako oharbide espezifiko hauek eman behar direla irizten dio EGABek:

Oharbide espezifikoak

2.c) artikulua Definizioak

Legearen Aurreproiektuan definituriko arabera, 12 eta 13 urte bitarteko adina duenari deritzo gaztea, *“...haien izaera edo helburuak direla-eta, zenbat programatan eta jarduketatan gehieneko adinaren beste muga batzuk ezartzeari kalterik egin gabe...”*

30 urteko muga horri malgutasuna ematen dion kautela gorabehera, muga hori malguagoa izan beharra espresukiago agerrarazi beharko litzatekeela irizten diogu.

Etsenplu gisa, etxebizitzaren eremua (35 urteko muga ezarri ohi da arlo horretan) eta landa eremua (Nekazaritza Politiko Komunitarioak 40 urteko adina ezarri du gazteen taldean sartzeko muga) aipa ditzakegu.

15. artikulua eta hurrengoak. Gazteak sustatzeko tresnak eta neurriak

Oro har, Legeak gazteak sustatzeko tresnen eta neurrien gainean dakartzan zenbait zalantza adierazi nahi ditugu.

Gure ustez, honako atal hau egiteko, EAEn dauden gazteen elkarten sare zabala eta askotarikoa hartu beharko zatekeen kontuan. Mapa hori osotasunean hartuta ikus daitekeenez, gazteen elkarte askok ez dute tokirik Legearen Atal honetan ezarritako kategorizazioan eta, beraz, erregulaziotik kanpo gelditzeko arriskua dute.

Laburbilduz, beharkizunak elkarteen errealitateari egokitu behar zaizkiela irizten diogu, eta ez alderantziz, halako moldez non era guztietako gazte elkarteek tokia izango baitute.

24. artikulua. Plan Orokorren gazteriaren arloko jarduketa-ildoak

Gazteriaren Euskal Legearen Aurreproiektuaren 23. artikuluan ezarrita dagoenez, “Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrak plan orokorra onetsiko du, non koordinatuta eta modu orokorrean jasoko baititu euskal administrazio publikoek gazteriaren arloan duten jarduera bideratzeko jarduketa-ildoak eta jarraibideak, eta horren berri emango dio Eusko Legebiltzarrari”. Hurrengo artikuluan aurkezturiko plan honen jarduketa-ildoen inguruan, zenbait ohar egin behar ditugu:

24.a) Gazteria, lana eta sarrera bermea

Sarrerak bermatzeari dagokionez esaten denez, euskal administrazio publikoek “*sarrerak bermatzeko politika gazteen beharrei egokitzen zaie-la zainduko dute*”; artikuluko horren d) idatz-zatitan, berriz, hauxe gehitu da: gizarte zerbitzuen politikak gazteen beharrei egokitzen zaizkiela bermatuko da, baita gazteek Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemari sartzeko ere. Filosofiarekin bat gatozen arren, gure ustez hori ez dator bat Sarrerak Bermatzeko Errentaren arauarekin. Izan ere, arau horietan ezarritakoaren arabera, 23 urtetik beherakoak, salbuespeneko kasuetan izan ezik, baztertuta daude zerbitzuetik.

Ildo horretan, egoki irizten diogu gizarte politikak gazte guztien beharrei egokitzeari.

24.b) Gazteria eta hezkuntza

Atal honetako lehen puntu honetan, hauxe adierazi da: “*Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrak...Euskal Autonomia Erkidegoko bi hizkuntza ofizialen ikaskuntza bideratu eta bultzatuko du*”.

Gure ustez, Lege horren 5. artikuluko Printzipio Orokorrak direla-eta, non n) idatz-zatian bi hizkuntza ofizialen ikaskuntza eta erabilera bermatuko

direla esaten den, asmo horri eutsi beharko lioke neurri berean 24. artikulua idazteko moduan eta bi hizkuntza ofizialen ikaskuntza eta erabile-
ra bermatu beharra aipatu.

24.c) Gazteria eta etxebizitza

Ikaragarri deigarria iruditu zaigu atal honetako bi lerroaldeetan beren be-
regi ez aipatzea “alokairu” hitza.

24.h) Gazteria, osasuna eta prebentzioa

Honako atal honetan, aipaturiko prebentzioaren kulturari dagokionez, beharrezkotzat jotzen dugu lan osasunari buruzko aipamen zehatza sartzeari, gazteen lan istripuetan duen eragina dela eta.

Ildo horretan, Gizarte Elkarrizketarako Mahaiak berriki adosturiko Laneko Segurtasun eta Osasunaren Euskal Estrategiak prebentzioaren kultura sortu eta indartu beharra azpimarratzen du, eta lehen jarduketa-ildo gisa "Kontzientziazioa eta sentsibilizazioa" izenekoak ezarri du.

24.n) Gazteria eta mugikortasuna

Atal honetan, laneratzea sustatzeko modua aipatzen da. Oraingoan, tes-
tuko beste zati batzuetan agertzen denez, laneratzearekin batera lan es-
kubideak ere bermatu behar direla zehaztu beharra dago, halako moldez
non, mugikortasun hori eta gazteen lana sustatzeko bestelako malguta-
sun faktore batzuk ez baitira lan eskubideen kontra bihurtuko.

34. artikulua. Nazioarteko lankidetzak

Hauxe ezarri da artikuluan: *“Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko gazteriaren arloko sail eskudunak, Garapenerako Lankide-
tzako Euskal Agentziarekin batera, gazteriaren arloko nazioarteko lanki-
detza sustatuko du...”*

Garapenerako hezkuntza sustatzeari buruzko aipamen bat egitea proposatzen dugu, honako hauek berariaz jakiteko bidea den aldetik: herrialde txiroen egoera, egoera horren kausak eta Euskadin bizi diren gazteek, herritar gisa, herrialde horietan bizi-baldintzak hobetzen laguntzeko beren gain har dezaketen konpromisoa.

IV. ONDORIOA

EGABek egokitzat jotzen du Gazteriaren Euskal Legearen Aurreproiektuaren tramitazioa, organo aholku-emaile honek eman dituen oharbideekin.

9/11*i*

Billbon, 2011. urteko apirilaren 6an

O.E. Presidentea
Juan María Otaegui Murua

Idazkari Nagusia
Francisco José Huidobro Burgos

CES
EGAB

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzordea

©Argitalpena: Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordea

Gran Vía 81, 7. solairua
48011 Bilbao. Bizkaia
www.cesvasco.es

Maketazioa: Cuatrobarras Comunicación

Inprenta: Imprenta Gestingraf

Lege Gordailua: BI-988-2011